

Rakfa ar pefuhftischann
par pasti:
par gabu 1 rub. 60 tap.
, pufgadu 85 "

Ratssä bei peefuhftischa-	
nas Rihgä:	
rat gadu 1 rub.	— sap.
" puſgadu 55 "	
" 3 mehnfeschi 30 "	

Rahj. w. teek if dohrt fest-
beenahm no p. 12 fahloht.

Mahjas weesis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahdatajs.

Mahias weefs isnaakt ween rets pa nedelu.

Mafsa
par fludinaščann;
par weenās flejas smalts
rakstu (Petit-) rindu, jeb
to weetu, to taħda rinda
eenem, mafsa 10 kw

Redakcija un ekspedīcija
Rīgā,
Ernſt Blates bilschū- un
grahmatu - druckatāvā pē
Bebrera basnizas.

No. 19.

Sestdeena 8. Mai

1876.

Attributions.

Jaunatāhs finas. Telegrafa finas.

Ge lsfch emes finas. No Dobles: seemas - fehja behdiga, uguns - grebfs
No Strundas: nelaimigs atgabijums. No Talleem: nebehueku nedarsbs
No Feijewas: manuhhti fauli tsakti. No Dofcas: svehru - dahrts un alvarija

A h r f e m e s j i a s . M u h j u a u g s t a K e i s a r u u t s t r e f c h a n a h s B e r l i n e ; — t r i j u K e i s a r u w a l s t u m i n i s t e r u f p r e d u m i . N o P a r i s h e s : f l a v e n a m i n i s t e r a m i e s h a n a . N o A n g l i j a s : t r o h n a m a n t i n e k a p a b r a n h a f s h a n a m a h j a s . N o T u r z i j a s : w i s p a b r i g a b u b s h a n a , — n e m e e r i B o s n i j a , — T u r k u n e m e e r i K o n s t a n t i n o p e l , — T u r k u w a r a s d a r b i z i t u r . N o K o n s t a n t i n o p e l s : k a u f d u f a r a z i n a f h a n a . N o S o l o n i s t v i s f e h t a s : k o n f u l u n o n a h w e s h a n a . N o A m e r i t a s : p a s a u l e s leetu i s t a b e . N o R u s i o n a s : k l i n f u l a l n a f a p a r d i s h a n a .

Sartu tautinas dñshwe. Kahds wahrdø pahr tñhiganeem. Sina pahr us-
faulsteem Rihgä.

Peeli kumā: Rā divi weenā nattī tīla isahrsti. Graudi un seedi.

Jannahahs finas.

No Mihgas. Sesldeenu un siwehtdeenu mums pahrlhja auglis lectus un laiks bija atmekes filtaks; bet te atlal aufsti wehji fahfa vuhst un tik aufsts palika, ka zetortdeenu fahfa drujzin žnigt, bet tai nakti no zetortdeenas us peektdeenu tik stipri fala, ka us uhdena ledus fajala. Labibas tirgus ir us augšchu gahjis.

No Kuldīgas. Kā tureenās finotajs „Anz. f. Gold. u. Umg.” fino, tad Kuldīgā tizis eefwehtihs stuhra-akmens jaunbuhwejamam diakonifu-namam. Vehz buhwes-darbu aprehēinašanas minetais diakonifu-nams buhschoht īchi gada Oktobera mehnefī tik tāhlu gataws, ka jaw tur warefchoht eekfchā dībwoht.

No Pehterbargas. Vahr muhsu augsta Kunga un Keisara usturefchanohs Berline kahdus wahrdus fajjam tai finā no Berlines. (Skatees ūho ūku.) No Berlines muhsu augstais Keisars aibrauza us Emfu. „Wald. wehstnesi“ atrohdam ūchahdu ūku no Emfas: tai 3schā Mai Keisara Majestete eejahka weselibaš uhdenus dser. Tai paſchā deenā atbrauza pee Keisara weefōs Belgijas kehnīsf un kehnīenee. Schē klaht ari preeleekam to ūku, ka muhsu augsts Keisars, no Berlines aibraukdams, Wahzijas keisaram Wilhelmmam ūſauzis: „Us redsefchanohs Emfā!

No Kronstadtes. Kä tureenas awises fino, tad kara-marine (juhreas-kara-pehka waldbiba) pauehlejufe, lai tas brunufugis „Betropawlowsky“ ar 22 leelgabaleem un tas fkrufhwufugis „Bogatir“ sieidsotees ar fagatawoschanu un istrikofschamu, ka lai waretu us widus-juhru aibraukt.

No Taschkeutes teek si nohts, ka tai 3schâ April tika no-
teefahits tas par lauschu usmuinataju un riibditaju paishsta-
mais Abdul-Mumins. Schis vats Mumins hiiia meenu Kreewu

unteroffizeeri, wahrdā Danilows, lizis noſchaut, tapebz ka tas, lai gan Mumins winu ar ſpeefchanu peefpeeda pee Turku tizibas, to nebija peenhmis. Danilows til duhſchigi pee noſchauſchanas ifturejabs, ka laudis wina parahditas wihestibas dehl apbrihnoja. Danilows mirdams iffauza: "Es paleeku uſtizamis ſawai tizibai un ſawam Keiferam!" To dſirdedams Mumins nu raudſija Danilowam ar draudeſchanu peetift, bet tas neko nelihdſeja, Danilows eenaidneeka draudeem n̄padewahs. Schis negantneeks, prohti Mumins, tagad ſawu nedarbu dehl vee atbildeſchanas faultis, tika us nahwi noſtefahts.

No Bulgarijas. Kā no Konstantinopeles teek sirohts, tad Bulgarijas nemeerueeki ejoht no Turkeem žakauti. Turku kai-pulks sataisotees no jauna nemeerueekeem usbrukt. Tai ar gabalē starp Tatar-Baradžiku un Filippopoli ir ūapulzeti labdi 15000 soldatu.

No Kostainitschas teek snohts tai 4ta Mai ta: Bosnijas leelakas pilsehitas baidahs, ka Turki nefazeltohs us kristigo nolaufchanu. Turku augstmaxi un preesteri Turkus pret kristigeem usrihdoht. Turku tizigee laudis us semehm turahs us nemeernecku puši. Sche klahrt japeemin Bosneeschu nemeernecku wadona rafits, kas Turku tizigobs us sowu yufi greefs.

No Madrides. Kortesu ſapulzē tika tas preekschlikums pēnemts pahr tizibas-brihwibu, tas ir, ka Spanijā ir attaujama višahm kriſtīgahm tizibahm brihwiba, lai gan latolu tiziba paleek valstīs tūuba.

Telegrafo finas.

No Berlines tali 5. Mai. Kä teek sirohts, tad Anglija leedsahs triju keisaru walstu ministeru spredumeem preebee-drotees. — Kä no Konstantinopeles sinas atnahkuhhas, tad lauschu nemeeriba wairojahs. — Berlines awises ar ihpaschu eewehrojchanu norahda us Kreewijas un zitu leelwalstu politikas meera enteeneem.

No Kostainitschas tai 5. Mai. Pee Wranogradschas bijufe starp Turkeem un nemeernekeem kauſchanahs. Kautinſch palzis ne-iffchirts, nedz Turki nedz nemeernekei nebija uswarenufchi.

No Soloniki tai 5. Mai. Seschi zilwei, kas vee kon-
sulu nonahwefchanas nehmuschi dalibu, ir tikufchi lauschu
preefchā us nahwi noteefati. Eaudis ir lohti nemeerigi.
Ismeklefchana teef tahtafi westa; teef ari ismeklechts, waj aug-
stakas fahrtas zilwei naw vee tam dalibu nehmuschi

Gefchimes finas.

No Dohles. Kad nu žchowafar no dachahm puſehm pahi ſeemas. fehju tohp ſtohts, tad ari gribu kahdu maſumianu no muhſu puſes pauehſtih. Seemas- fehja, kura ſchē — ja pahri muſchaf nepeefkaitam — tik weenigi eelfch rüdſeem paſtahw, rāhdahs muhſu azim gaufcham behdig; jo ſeemas ſihwais ſaltums ar veepeschi pahrmānidamohs mihſto laiku un leetu ir ſchē ſtipri pee ruſu laukeem flahdejis. Un tur wehl paſafaram ſahloht zeriba bij, tur tagadejais aufſtais laik ar ſtipri bei mitigo ſeemeta un rihta wehju to tiftah ſauhejis, ka daschi ſaimneeki ir ſahluſchi ſawus ruſu-laukuſ pa dalai preefch waſarajas ifart un var waſarajas ruſu-ſehlu ruhpigi gaſdaht, lai waretu tam preefch ſtahwoſcham ruſu-truhkumam zit nezik iſſargatees. — Lai Deewa dohd ifdewigu laiku un diwkahtigus auglus no waſarajas! —

Wehl no Dohles. Birmo ſeeldeenu pehþpuſdeenas nodege ſcheenees Rautſcha mahjās wiſas ſaimneebas ehkas, per kam ari weens ſirgs un preezas ſohſis uguṇim par upuri kri- tuſchi un ſchahs mahjas eedſihwotaji — kuri paſchu laiku deenas wiđu gulejuſchi — daschi tik ar apdeguſcheem lohzeleem ſpehjuſchi ſewi is ahtri uſmahſdamahm uguns leefmahm iſgahbt. Uguns iſzehlees laikam is kahdas paleelas plaifas ſtūrſteni wirs greeſteem un zaur uguni notikuſe flahde prie lohpeem, ehkahn un zitas mantibas, ir no weetigas pagasta teefas apwehrteta us 2350 rbi. — Lai it latris labſirdige ſilwels, kam eefpehſchana buhtu, ſcheem nabaga nodeguſcheem Samaritera miheſtibu parahditu;

„jo lihdszeetiba tautibā,
ir ſilwels englu grefnibā!!“ — J. W.

No Skrundas, Kurſemē. Kā „L. a.“ ſino, tad Skrundas U. ſaimneekam diwu gadu wezs behrniaſch, puſens, atmugu- riſki eekritis wahroſchā putras traufā; oħtrā deenā breetmigas ſahpes zeſdams ſawu garu iſſaidis. Raut jel wezakec, ta- das breetmas džrededam, ſawus mihlohs maſinohs labaki apſargatu!

No Tafſeem rakſa „Mitaſche Zeitung,“ ka tur nebehd- neeku rohkas leelu noſeedſibu darijuſchaf ſee jaufajeem kastanu un ſeepu kohzineem, kas eelu malas pilſehtā puſchloja. Jaw trihs lahgōs efoht atraſti tee krahſchinakē kohki nogreſti, kas ar ſawu ſalumu buhtu pilſehtai par iħstu jaufumu biju- ſchi. Un Tafſu polizejai — wehl lihds ſchim ne-efoht ifde- wees ne weenigu no mainigajeem rohla dabuht. — Kad ari wiſeem prahts neneſtohs par kohzimu ſtahdiſchanu gaſdaht, un kad ari deemschehl wehl pulks taħdu negliħtu firſhu, kas newiħiſchi gatawu kohzinnu apkoħpt, tad tomeħt war no katra gaidih, lai taſ ſita puhiaku un preeku ar ſawu rupju, tih- ſchu nebehdibu neſapohſta. Taħdi paſaidneeki buhtu gan uj to bahrgako jaſoħda.

No Kijewas. Kā „Waldibas weħſtneſi“ laſam, tad Kijewa gar Baikowa kapfehtu jaunu zelu taſoħt, efoht iſra- kufchi mamuhtu kauluſ, kas Sw. Vladimira uniwerſiteeti no- doħti. Mamuhti ir eleſanteem jeb filoneem lihdsi għiſi ſihwneeki, kas preefch paſaules jeb uħdens pluħdeem wirs ſemes bijuſchi. Mamuhtus iħpaſchi dauds atroħd Sibitijs ſeemeħo, kur tee ledu eesalufchi ar wiſu meeſu iſtaupiujſchees.

No Odesas. Kā tureenā ſawis ſino, tad diwi Odesas naudas wiħri efoht nodohmajuſchi Odesa eetaſiħt swerhniżi (swerhu dahrhu) un akwariju, tas ir taħda eerikte, kur juhrs

diſhwneeki teef tureti. No Maſlawas turp aſdohſchotees kahdi fungi, kas ir minetu leetu prateji, lai waretu pee ſchi teizama darba peepaliħdsejt.

Ahrſemes finas.

No Berlines. Pahr muhſu augsta kunga un Keisara uſturefchanohs Berlinē paſneeds Kreewu awise („Ruf. Inv.“) jo plazħas finas, ko iħsumā fanemtas ſchē uſſihmesum. Be- tortdeenu (29. Apr.) muhſu augsts Keisars waħra aymekleja Kechniū operu-namā teatera-iſrahdiſchanu; peektdeenu apſkati- jahs kara-pulku parahdi (muſturefchanu) un tad brauza, no ſapulzejuſchohs lauſchu pulka ar gawileſchanu apſweziñahs, u ſtehha pili uſ malti. Għejdeenu Keisara Majestete bija pee faſas regimentes iſſnejkeem, uſ broħlaſti, kas pulkſten 2 beidsahs. Pee broħlaſtes, kā nupat fazihs, bija muhſu augsts Keisars ar ſaueem pawadoneem, tad Wahzijs Keisars un troħramantineks, tee printiſchi Friedrich Karl un Albrecht un Wirtembergas prinziſ Augusts. Muhſu augsts Keisars jautri un libgħi mi laiku pee broħlaſtes aſſlaſdams, beigħas pa- zebħlaħs un taħdas weſelibas iſſauza: „Keisara Alekſandera regimente nemahs uſsert uſ Wahzijs keisara lablaħiſchanohs.“ Uſ tam Keisars Wilhelms atbildeja: „Attaujet man, Keisara majestete, iſſafiħt to padewigalo pateižibu par to man zaur weſelibas-iſſaukſchanu parahditō goħdu. Beidſams lai- kħos ta regimente, kas juhſu majestetes wahrdū nej, ſpehja peenahkami parahdiħt, zit augsti ſchō goħdu wina fina zee- niħt. Lai dħiħwo Keisars Alekſanders!“ Pee ſchihis iſſau- ſchanas flaħbuħħdamee ar leelu gawileſchanu peedaliħahs. Tad muhſu Keisars iſſauza weſelibas uſ keisaru majestetes gre- deeu regimentes. Abi augste Keisari jautri laiku pawadija. Atpakat brauzoħt augste waldeeki tika no fanaktu ſcheem laudim preezigi apſwezinati. Bułkſten 7 uoħs waħra bija goħda malti. Muhſu augsts Keisars feħdeja saħles wiħu, Winam pa labu roħku feħdeja firſts Gortšakows un grafs Karoliji, pa kreju grafs Andraſchi un v. Ubril kungs. Biſmarks bija zaur wahjibu tizis aiflawahts ſee goħda mal- tites dalibu nemit.

Wehl no Berlines. Kā jaw laſitojeem finams, tad tee trihs keisaru walſtu aħriġu leetu ministeri, firſts Gortšakows un Biſmarks un grafs Andraſchi fanahha Berlinē apſpreet, kā trijh kohi walstimm buhtu ja-istiħrahs Turzijas leetā. Uſ ſchō triju ministeri ſapulzi, kura Krewijas ministeris firſts Gortšakows par preefch ſehħetaj, awiħneeki ſkataħs ar leelu ſinkahribu un noħu ħlaħs iſpeħħi, ko minetek mini- steri fungi ſpreedju ſchi, labi finadami, kā ſchim ſpreedumi noſafizhs, waj leelsaki karei Turzijas deħi jaħkami waj ne. Zit ſchim briħſham finams tizis, to iħsumā ſchē paſneegi. Tai 1mā Mai teek no Berlines ſinohs, kā trihs keisaru walſtu ministeri jaવā jaſpreeſchanā peenahkamu weenadibu jaſneegu ſchi Turfu leetā. Tad tika ari ja-aizinati Anglijas, Franzijas un Italijs weetneeki un firſts Gortšakows wiñeem noħewa preefchlikumu, ſiħmedamohs uſ Turziju, ſee tam uſ- aizinadams, lai ſchim briħſham preefchlikuma ġaturi turoħt apſleħptu. Diwi deenā pebz tam teek no Berlines ſinohs, kā Anglijas, Franzijas un Italijs weetneeki iſſafizju ſchi, kā wiċċu waldbas mineto preefchlikumu peenemoh.

No Parihſes. Franzija ſchinis deenā ſaueħdeja żawu teizamo briħwprahligo ministeri Mikardu, kam it nejaſu ſchi tai 30ta April nahwe uſbruka. Briħwprahligoo lohti behdajahs

pahr Nikarda nomirchanu, tikai ultramontani pahr tam lohti preezajahs. Kad republikas preefchneeks Mak Mahons, kas patlaban bija weefibas, dabuja finaht, fa Nikards miris, tad winejch tuhlit sita balles musibki aptureht, zaur to kreetna walts wihra aiseefchanu gohdadams.

No Anglijas. Anglijas trohnamantineeks Wehles prinjis fawn zelotchanu beidis un uj Angliju pahrnahzis. Zelotchana ismaksajuže lihds kahdeem 4 milioneem. Prinjis bija kahdus 6 mehneschus no Anglijas prohjam un pahrnahzis winsch tika ar tahdu firšnigu preeku apšweizinahs, it kā winsch buhtu Indiju ne apzelojis bet uswarejis. Ta weeta, kur prinjscha kugis peestahjahs, kā ari tahs eelas, kur prinzem bija ja-eet, bija ar karohgeem, flagahm u. t. pr. išgresnotas un puščkotas. No kuga nahkoht prinzi apšweizinaja Anglijas angsti fungi. Tahtak īejoht mušķikis īpēhleja, laudis urah fleedsa u. t. pr.

No Turzijas. Ģekam ūhkakas finas pahr kara-notikumeem Turzijā pašneedī, pirms apskatījimees wispahrigi tureenās buhschanu. Nesen atmazha telegrafa-finās, ka Bulgarija ari efoht us dumpi fazebluſchees, un ſcho finu laſoht dohmaja, ka Bulgarija laikam tikai tāhds maſs dumpitis radees, kahdi ari zitās Turzijas pawalstēs bija iſzehluſchees; bet ūhkaki iſmellejoht atrada, ka Bulgarija naw wiſ tikai kahds maſs nemeers, bet wiſ ſchi pawalste us kara kahjahn ūhjuſhehs. Bulgarijas eedſhwotaji ir pa leelakai dalai kriſtiti, kas kohpā tu-rahš, un Bulgariji ir daudž kalnainu weetu, kur lohti iſde-wigi war maſakus karus west. Tahlaki pahr ſcho nemeeru runajoht japeemin, ka nemeerneeki leelos pulkös fanahkuſchi, kas Turku ūhndarmeeem uſbruka un Turku teefas vadīna. Pee Balkana kalnu deenvidus galeem gandrijs weenā laikā fazeblahs 8 zeemi, kuri jaw bija ſew wairak neka 6000 ūlitas eegahdajuſchi. Nemeerneeku wadoni ſlepeni eezebluſchi tautas-waldibu un iſlaiduſchi rakstu pee Bulgareeſchu tautas. Schini rakſtā wini uſaizina wiſus, lai pee kara-rihkeem ke-rotees, un kas to neſpehj, tas lai naudas valihdſibū ūneidoht preeſch tehwijas atſwabinaſchanas; tad wini peetohdina teem ta noſaukleetem tſhorbzijeem (pagasteem wezakeem), kas Turku waldbai bijuſchi lohti vadewigi, lai tee ſargotees par ſpi-neem buht Turkeem, jo katri tehwijas pahrdeweis tifſchoht bes ūchelaſtibas noſauts. Tad wehl minetā rakſtā teek iſfa-zibts, ka ſlepena tantas waldbiba eespehjoht ūwru draudeſchanu iſpildiht, prohti tehwijas pahrdeweis ūnonahweht, un ka wina pawehloht, lai wiſas ūkohlas ūlehdjohht, jo tillab ūkohlotajeem ka ari wezakeem ūkohleneem ūeenahkotees pee tehwijas atſwabinaſchanas ūepalihdſeht. Tas maſuminsch Muhamedaneeſchu jeb Turku tizigo Bulgarija teek uſaizinahs, lai meerigi iſturo-tees, jo tad wineem nekoſ ūnenotikſhoht. Tik tahlu dumpis iſplatiſees Bulgarija, un kād eewehrojam, ka Bulgarija tā ūlkoht atrohdahs Turzijas wiđu, tad waram gan nolemt, no kahda ūwra ir Bulgareeſchu ūzefchanahs us kāru preeſch nemeerneekem. Pahr dumpi Bosnijā jaw iſgahjuſchā numurā ūpeeminejam, ka ari ūnojau, ka ūaloniki ūilsjehtā Turki us dumpi fazebluſchees, kas Wahzijas un Franzijas konſuluts no-kuhnuſchi. — Ū ſchihm nupat paſneegtahm ūnahm redſams, ka dumpis azim ūreidoht pa Turziju tahlak un tahlak iſpla-tahs, ūpehj ari buhs ūpajkatahs us Turku waldbiu, ko ta tahlā buhſchanā dara. Kā jaw iſgahjuſchā numurā ūpeeminejam, tad Turzijas ministerija bijuſe pahrgrohſchana. Schi pahrgrohſchana ir deesgan eewehrojama. Vlahmud-Paſcha ir

no fawa ministera amata atzelts un par kara-ministeri eezelts
wina shiwakais pretineeks Hussein-Awni-Pascha, kas ir leels
eenaidneeks wifseem kristiteem. Kamehr Mahmud-Pascha bija
amatā, tamehr wehl wareja dohmaht us meerigu islibgschanu
Turzijā; bet tagad, kur minetais Hussein-Awni-Pascha tizis
par kara-ministeri, gandrihs wairs nekahdas žeribas ne-atlee-
kahs. Jaunai ministerijai, kad wina ari gribetu, deesgan
gruhti faut no isdariht, jo us wifahm pusehmi fawi kawekti:
naudas truhkums, nemeeri neween us dumpineeku puši, bet
starp Turkeem pafcheem, tad notikumi Soloniki pilsfehā,
zaur ko pahrlahpti fawstarpigi tautas likumi un aiskahrtas
Wahzija un Franzija un Turku waldbiba wehl naw spēhjuſe
pahrlahpejus pec atbildešchanas ūaut lūn ko wiua isdarihs,
pahr to wehl janogaida ūnas. Tapat no meera islibgscha-
nas naw neko ko dohmaht, jo nemeerneeki, kamehr waldbiba
apfohlitoħs nolihgumus naw ijspildiujże, pec meera nedohjees
un turflaht, kā jaw minejam, Hussein-Awni-Pascha wehl ir
kristi pretineeks, kas teem ne labprah tko atlautu. Pascha
Konstantinopeles pilsfehā ir leeli nemeeri. Sesldeenu atnahza
pa telegraſu ūna, ka Turku-tizigi pehrkoht kara eerohlschus,
lai waretu isdewigā briħdi wifus kristitohs aplaut, weenalga
waj tee ir Turzijas jeb zitu semju pawalsineeki. Swieſchineeki
ar ūlbu atſtahj Konstantinopeli.

— Tā nu wīfahri kahdas finas vahr Turzijas kara-buh-
jchau pañneugufchi, falkim ari tahs fihkakahs finas kohpā.
Vahr kara-notikumeem Bosnija un Herzegowinā Austrijas
awises pañneeds fchahdas finas: Gefahlumā rāhdijahs, ka
Bosnefcheem nebuhtu tas fpehks us dumpi pret Turkeem fa-
zeltees, bet tas iñahza zitadi, dumpineeku pulki wifur radu-
fchees, kas Turku pulkeem usbrudami tohs fakauj un ar
kahdu wihestibū un duhjchu! Weens dumpineeku pulks (kahdi
800 wihru), wadihts no kahda tirogata, nomeeas pee Ultri-
nas un deenu no deenas tam jauni karotaji flahrt peenahk.
Pee Sawes atkal zits pulks fawahkahs. Eelch Kozaras fa-
lasifufchees kahdi 1000 wihru, kas tureenas apgabala pehj
Turkeem dseña. Atkal zits dumpineeku pulks, kuxam kahdi
3000 karotaji, ipohstija dselszselu (lai Turki newaretu few
peewest jaunus fpehkus) un aisdzima Turkus us Dubiku un
Kostainitschu. Atkal zits pulks, kahdi 2000 wihru, kas ar
kara mantahm un zitahm wajjadisigahm leetahm labi apgah-
dati, ir nomefuñchees pee Unas upes. Tee sem Marko wadi-
fchanas stahwedami 1000 wihru jaw daudsfahrt ar Turkeem
jhwi kahwifchees, fa ka us abahui puñehm dauds ajanu
pluhda. Bes tam wehl atrohnahs kahdi trihs dumpineeku
pulki us tureenas kalneem. Starp tahn upehm Sau, Una un
Gomionika, flaita libds kahdeemi 10,000 dumpineekem, kas
jaw tik tahlu fpehzinajufchees, fa jahk pilsjehtahm usbrukt.
Bes tam wehl kahdi 6000 wihru atrohnahs pee Unakas
upes. Aci fchis pulks ejoh ar Turkeem fatizes un tohs
jaw kahdas reisas brangi fakahwies. Bes wifereem scheem nu-
pat mineteem pulkeem wehl jauni pulki fastahdahs. Ja wi-
fus dumpineeku pulkus faskaitam, tad atrohdam, fa wineem
ir labs kara-fpehks, kam dauds wairak karineeku neka fchim
brishcham Turkeem tur ir saldatu, pee kam wehl japeemin, fa
dumpineekem jeb nemeerneekem deenu no deenas peenahk
jauni pulki flahrt. Turku kara-pulkam beidsamā laikā neməs
negrib weiktees, lai gan Muktar-Bascha wifadi nophuhlahs,
tomehr wiñch gandrihs neko nespeli isdariht.

— Bahî Mûhamedaneeschu jeb Turku-tzigo fæzelchanohs

runajohht peeminejam telegrafa sinu, kurā tika sinohsts, ka Muhamedaneeschi Konstantinopelē pehrkoht kara-eerohtschus, lai isdewigā brihdī waretu kristigeem usbrukt. To paſchu ari apleezina kahda zita telegraſa ſina, kas no Konstantinopeles fuhtita uſ Berlini pee Kreewijas fuhtna. Schini ſinā iſſazits, ka kristitee Konstantinopelē tahdās brefmās atrohdotees, ka waijadsetu Kreewu kara-pulkus turp aifſuhtih, kas lai kristi- tohs apſargatu. Kahda zita telegraſa ſina paſino, ka Kreewu kara-kugis „Sokol“ no Nikolajewas aifbrauzis uſ Konstantinopeli un zits Kreewu kara-kugis „Svetlana“ no Atehnes ohſta aifdohtchotees uſ Soloniki pilſfehtu. Kä Wahzijas walſts awise ſinu, tad ari Italijs kara-kugus aifſuhtijuſe uſ Soloniki pilſfehtu. Tureenaa eedſhwotaji wehl atrohnotees tahdā nemeerā, ka naw eefpehjuſchi nonahwetohs konfulus gohdam paglabah, to til warehs isdariht, tad zitu ſemju karu-kugi buhs abraukufchi un ſaldatu ſpehls no Konstantinopeles atſuhtih. No Granijs, kas jaw kara-kugus aifſuhtijuſe, efoht pawehlejuſe, lai is winas flotes, kas Widus- juhra atrohnahs, wehl aifſuhtoht trihs brunu kugus uſ Soloniki. Reis pahr Soloniki, kur Turki kristigohs kahwuſchi, runadami ari peemineſim kahdu zitu Turku waras darbu, ko wini pee kristigeem isdarijuſchi kahdā Herzegowinas apgabala. Tur tika tee Rahja (ta nosauz Herzegowinā tohs kristigohs, kas Turku fungeem falpo) peeppeetti, lai ſaweeem Turku fungeem laukus apſrahda un wini ari paſlaufija; bet ko dariaj wini Turku kungi? Wini uſ teem Rahja ſaunu prahtu turedami, no teem to leelato datu apkahwa. Kahdu waras darbu ewehrojohht gan nebuhs jabrihnahs, ka Rahja leedsahs Turkeem klanſt un ka Turku waldiba pee ſaweeem Turku pawalſteekeem mas eefpehjas turedama newar ſaweeem kristigeem pawalſteekeem nekahdu drohſchibū paſneegt. Tureenaa apgabala kahdā pilſfehtā tikufchi no Turkeem ari nokauti kahdi tſchetri kaufmani, tapehz ka Turki dohmaja, ka minetae kaufmani dumpineekeem ſneeguſchi valihdsibu. Mineta apgalba kristitee, no Turku waras darbeem bihdamees, ſawas mantas ſawahkoht un taifotees uſ aifſeſchanu if ſawas dſimtenes; efoht wairak ka 400 ſamilijas, kas ſawu dſimteni atſtahjoht. Tapat teek no Agramas ſinohsts, ka Turki kristigeem usbrukufchi, tohs apkahwuſchi un aplaupijuſchi. Ap to paſchu laiku Selmi-Paſcha ar ſawu kara-pulku Agramā eenahza un winam buhtu peenahzees kristigohs aifſtahwehti, bet nela! winſch pat neleedsa ſaweeem ſaldateem pee laupiſchanas dalibū nemt. Kahdas leetas tur noteekahs!

— Isgahjuſchā numurā ſinohjam, ka Boſnijas nemeerneeku wadoni islaiduſchi usaizinaſchanas rafſtu lai Boſneeschi uſ dumpi pret Turziju fazeltohs, un ſho rafſtu iſhuma ſanemu paſneedsam. Tagad nu naht ſinas, ka ari minetais usaizinaſchanas rafſts ari pee Boſnijas Turkeem naw palizis bes ewehroſchanas un lai wini gan ar darbeem pee dumpja ne-nem dalibū, tad tomehr wini naw preſineeki kristiteem.

No Konstantinoveles teek ſinohsts, ka tais pilſfehtas daſas, kur masak kristigo, Turki ſahk draudebam ipret teem iſtureeſes un tapehz kristigeem pohtchohs prohjam, drohſchakas weetas pilſfehtā uſmekledami. Kahdā Turku baſnizā tika Turki no ſawu gařidsneeka uſ dumpi uſaizinati. Tas bijis ta: kad Turki bija ſanahkuſchi uſ wakara luhgſchanu, tad kahds gařidsneeks teizahs, ka winſch no prahweeſha Muhameda fuhtih, lai Muhamedaneeschi uſaizinajohht wiſus netigohs (prohti kristigohs) nokaut un tizibas-karu eſahlt. Par ap-

leezinaſchanu, ka winſch teefcham no praweefha Muhameda fuhtih, winſch rahdi ja kahdu drehbes gabalu, kas efoht no Muhameda mehtela. Mahnu tizigee Turki zaur to pawifam ir fatrazinati un tais pilſfehtas laudis, kur tikai Turki peemahjo, reds pulkeem laudis ar sohbeneem un pistolehm apbruaotus apkahrt ſtaigajam, un tihri jabrihnahs, kur tee laudis tik ahtri kara-eerohtschus dabujuſchi. Ahrſemes konſi- tura ſawā ſtarvā apſpreeſchanu, ka lai ſawas ſemes pawalſneekus waretu pret trakeem Turkeem apſargaht.

No Soloniki pilſfehtas. Pahr dumpi eekſch Soloniki iſgahjuſchā numurā ſinodami peeminejam, ka dumpis zehlees kahdas kristigas meitas deht, kas gribejuſe peenent Turku tizibu. Tagad pahr ſho behdigo notikumu atraukufchis plaſchakas ſinas. Tas bijis ta: kahda jauna Bulgareeſchu meitina, kas ar ſaweeem wezakeem kahdā zeemā tuvu pee Soloniki dſihwoja, bija kahdu jaunu Turku eemihlejuſe un ſawa mihiaka deht bija nodohmajuſe peenent Turku tizibu. Meitinas wezakee bija ſhim nodohmam preti un wineem bija preeſch tam jo ſwarigſ eemeſlis, tapehz ka meitina wehl nebija peenahkamu wezunnu ſaſneeguſe; bet Turki mas ko par tam behdaja. Wezakeem zits nekas ne-atlikahs ko dariht, ka pee Soloniki gubernatora par tam ſuhdſeht. Gubernators ſuhdſbu til ilgi nowilzinaja, ka kristitee un Muhamedaneeschi palika nemeerigi un dauds netruhka, ka buhtu ſahkuſchi aſnis laiftiht. Te nu mineta zeema Muhamedaneeschi nodohmaja minetu meitina uſ Soloniki nowest un tur winu Turku tizibā eefſwehtiht. To nu kristitee dabuja ſinah. Kahdi ſimits Bulgareeſchu nogahja uſ Soloniki bahnuſcha un tur brauzeenu ſagaidija. Brauzeens ari atweda Turkus lihds ar meitina. Bulgareeſcheem iſdewahs meitina no Turku nageem atſwabi- naht. Atſwabinata meitina tika nowesta pee Amerikas konſula. Ta ka minetais Amerikas konſulis ir Kreewijas pawalſneeks, tad laikam gubernators dohmaja, ka meitinas atſwabingſhana notikuse ar konſula ſinu. Ohtrā deenā ſapulzejahs kahdi 4000 lihds 5000 Turki, noſtahjahs pee gubernatora dſihwokla un praſija, lai winem meitina iſdoh- doht. Gubernators apſohlija wiſu, ko pagehreja, un lauschu pulks iſlikha. Gubernatoram nu buhtu peenahzees, ahtrumā ſaldatus ſapulzinaht, kas waijadſigā brihdī buhtu warejuſchi kahrtibū un meeru pilſfehtā uſtureht; bet winſch to nedarija, tikai iſſuhtija laudis, kas lai iſſinatu, kur meitina atrohdo- tees, jo bija dſirdejuſchi, ka meitina wairs pee Amerikas konſula ne-efohht. Pa to ſtarvu Turku lauschu pulks bija leelakā Turku baſnizā ſapulzejuschees, kur wini no ſaweeem preſtereem tika ſatrazinati, ka efoht tihri ſauns, ja Turki ſew laujoht no kristigeem mineto meitina atnent. To newaijadsetu aktaut, pat kahdā kristigohs waijadsetu apkaut. Nu tikai gubernators ſahka ſaldatus ſawahkt, bet eekam ſaldati nahza, jaw nemeeri bija ſahkuſchees. Wahzijas konſulis Abbott, no lauschu ne- meera baſnizā dſirdejies un baididamees, ka kahda nelatime nenotiltu, nodohmaja uſ baſnizu aifeet, paſaudamees uſ to buhſchanu, ka winſch pee laudim leelā gohdā ſtahweja zaur ſawu labdaribū un tamdeht pee teem ko eefpehja. Uſ baſnizu eedams winſch pañhma ſawu ſwaini (ſawas mahfas wiſu), to Granijs konſulu Muſen, lihds un tur nonahzis winſch raudſija laudis apmeeringaht. Laudis konſuleem uſbrukdam iſtahs gar ſemi pagahſa un baſnizā eewilka. To ſinah dabu- jis gubernators uſ baſnizu aifſteidsahs un uſaizinaja laudis, lai pee meera dohdotees, pee tam apſohlidams, ka meitina

dabuſchoht brihu. Wahzijas konsulis Abbott, pee kura tagad mahjā meitina atradahs, aifraſtija pee ſaweeem mahjas laudim, lai tuhdal meitina atſuhtoht uſ baſnizu. Lihds meitina tika atveſta, te jaw konsuli no fatrazinateem Turkeem ar naſcheem bija nodurti, lai gan gubernators un daschi Turku augſtmanı to raudſſia aiflaveht. Kad meitina tika atveſta, tad lauſchu pulks apmeerinajohs un drihs pehz tam atmabza ſaldati, kas wairak Turkus ſanehma zeeti.

— Kad no Berlines teek ſinohts, tad naſkoſchā nedelā Wahzijas waldiba aifjuhtihſ uſ Soloniki tſchetrus bruuu kuqu, un diwi leelgabalu laiwas aifbraukſchoht uſ Konſtantinopoli.

No Amerikas. Filadelfijas paſaules leetu iſtahdi, pahr kuxu ifgahjuſchā numurā tikam ſinojuſchī, atklahja brihwvalstu presidents Grants, pee tam ihſu runu turedams. Sawā runā, Grants iſfazija, ka Filadelfijas iſtahde buhſchoht peerahdijums, ko brihwvalſtis ſpehjuſchās paſrahdaht amatu un maſklu darbōs, rakſteezibas, ſinatnibas un prahtneezibas leetās, ka ari ſemkopibā un tigroſchanā; ſhi iſtahde brihwvalſtis iſrahdihs winu pilnibu un neplinbu, ka ari winas draudſibā tuwaki ſaweenohs ar zitahm walſtim. Wifas ap-gaijmotas tautas efoht uſaizinatas pee dalibas nemſchanas un ari efoht dalibu nehmufchās, ſuhtidamas ſawus iſſtrahda-jumus un raschojumus, lai ar brihwvalſtu iſſtrahdajumeem un raschojumeem ſtahjahs draudſigā ſazenſchanā. To iſfazijis Grants ari peemineja, ka iſtahde efoht par pagohdinachanu un peemian brihwvalſtu ſimtu gadu paſtahweſchanai, un tad iſtahdi atklahja.

No Nujorkas. Seemelu ſabeedrotas brihwvalſtis ſchinī gada pa Filadelfijas iſtahdes laiku ſwehtihſ ſawus ſimtu gadu paſtahweſchanas ſwehtkus, jo preeſch ſimtu gadeem brihwvalſtis atſwabinajahs no Anglijas, kurai winas pedereja. Schai ſimtu gadu paſtahweſchanai par peemian nu Amerikaneſchi ir ſchahdu milsu darbu nodohmajuſchī iſdariht, prohti wini grib ſapvardiht weenu warenu klinti, kas atrohdahs Nujorkas obſtam preeſchā. Jaw ſeptinus gadus pee minetas klints ſtrahda, gan urbdami, gan rakdami; 28 alas jaw eefchā iſkaltas un no tahm atkal kahdi 30,000 zaurumi iſurbti. Tahs alas un zaurumus pildihs ar „dinamitu“ (dinamitam dauids leelaks ſpardiſchanas ſpehks neka ſchaujamam pulverim). Kad nu alas un zaurumi buhs peenahkami ar dinamitu pilditi, tad ar elektrizitetes (fibena) ſpehku pa dräh-tehm eefchiks uguus-dſirkſteles dinamitā, lai dinamitam ſprahg-ſtoht wijs klinchku kals ſchahdustu pa juhras dibenu. Sché ſlaht ari jaapeemin, ka alu iſkalfchanas, zaurumu iſurbchana un winu pildiſhana ar dinamitu ja-iſdara kahdas 30 pehdas apafch uhdene.

Sartu tautinas dſihwe.

(Statees № 18.)

Lauku apſehſhana un to daschadu anglu eenemſhana no-teek daschadi, ka es to te gribu aiprakſtiht.

Kweefchi tohp fehti rudeni un ari pawafari. Rudens-kweefchi ſelmens tohp preeſch ſeemas ar ſirgeem pawifam noganihts. Mai un Juni mehneci ir tee kweefchi plaujami. Pawafara kweefchus fehti April mehnefcha eefaktumā un plauj Augustā. Lectus un pehrkonni tur waſarā diktı reti trahpahs, tapehz leels ſauſums kweefcheem ſlahde. Tadehl Sarti ſawus laukus proht ſkunſti ſlazinahz zaur uhdens

fanalehm, tahdā wiſe, ka lauk ſohp pawifam ar uhdeni apluhdinati. Kweefchus appluhdina trihs reis waſarā. Bes ta ſauſuma laukeem wehl ziti eenaidneeki, tee ir lauk ſirgeem, kas daschōs gaddos labibai dauids ſlahde. Ir ſirgeem tee ir naſwigi; jo kad ſirgs to ſahlı ee-ehd, ko tahdā zirzens aif-kuſtinajis, tad wiſch ſahlı rink ſreeſtees un ir uſ weetas noſprahdſis. Bret tahdeem ſlahdigeem un naſwigeem ſiſen-zirzeneem Sarti neſin nekahdas ſahles.

Sarti labibu neplauj ar iſkaptihm, bet ar zirpahm. Tohs noptautus kuhliſchus tee kruſtem gubās fakrautus leek weſelu mehneci uſ lauka guleht, tahdā tizibā, ka tad tee graudi pе-pildotees ar ſpehku-fulu. Bebz tam tee kuhliſchi tohp fanesti klohnā un kulti bes nekahdas ihpachas ſchahweſchanas wajrijs-kalteschanas. Tee kuhleji ir wehrſchi. Kuhliſchus ſaleek rink uſ plahna, rinkawidū eejit meetu, pee ta pеeſeen trihs, tſhetrus wehrſchus un tohs til ilgi dſen rink ſpahert, kamehr graudi no ſalmeem ahrā. Bit graudu no grauda tee dabu, tas naw ſinams. Weens batmans, tas ir 21 pohdā, kweefchu makfa 5 rubli 50 kap.

Rudſi pee Sarteem netohp fehti. Meeschus wini fehi un ar teem it ihpachchi ſirgus baro. Weens batmans meeschu makfa 4 rubli 50 kap.

Kur kweefchi noptauti, tur pawafari un arirudeni fehi hirſi, kas, kad karſti wehji, kas tur beeſi puhsch, to ne-iſ-maita, wairak eeneſ neka kweefchi. Weens batmans hirſes makfa 4 rubli 50 kap. No hirſes wahra putru un buſu. Busa ir tahdā dſehreens, kas ſtricham wiham lihdſigs, ko Sarti bruheke tanī weetā, ka vee mums brandwiſnu, kaut gan Koranā aifleegts. Busa ta tohp bruhweta: — To preeſch tam waijadſigu hirſi mehrze 3 reis 24 ſtundas ſiltā uhdeni. Zeturta deenā noleij to uhdeni, eeleek tohs beſumus kafla, uſleij uhdeni, eemet aitu-taukus un tad wahra til ilgi, kamehr wijs paleek par beeſu putru. To tad ar mentni uſleek uſ alwas-ſchahweſchanas un leek atdift, tad leek atkal mahlu pohdōs un peemaifa ſlaht hirſes miltus. Ohtrā rihtā, kad ta buſas-mihlla eefahl ruhgt, to mihza ar rohahm, peeleij tad til pat dauids uhdena zik beſumus, leek tam noſlahretees un ohtrā deenā busa ir dſerama. Busa ir lehts dſehreens, ſtohps makfa kahdas 10 kap. un weens zilweks no tam war pilnigi apreibt. Sarti buſu labprahd dſer un ſaka, ka ta efmohrt weſeliga, it ihpachchi pawafari, kad kohleem plaukſt pumpuri.

Maifu, tohs ta pee mums eefauktus Turku kweefchus, Sarti til pa biſchlam audſina, trihs ſortes: dſeltenus, baltus un ſarkanus. No maifa-milteem tee zep pankokus, bet kurus til war ehſt kamehr tee karſti; jo auſſti tee naw ſmekigi. Ar maifu baro ari ſirgus.

1 batmans maifa makfa 4 rubli 50 kap.

Mihfi no Sarteem teek labprahd audſinati, kaut gan tee praſa wairak puhlina, ka zita labiba. Mihfi ſeme tohp preeſch ſawifam ar uhdeni appludinata. Kad uhdens notezejis un ſeme faſtringuſi, tad to ne-ax wiſ ar arkleem, bet kaze ar ſapſchleem. Kad ſeme kreetni uſlapſchlot, tad to no-eze un apſpehj ar tſchaumaloteem riſfeem. Teem preeſch ſruhka waijadſigeem riſfeem, tohp eefch ſudmalahni ta tſchau-mala ar ſtampahm nobersta. Schklas-rihſi uſglaba eefch ſchauſmalahm, kas tanis trihs lihdſ ſchetri gadi patura ſawu dihgſchanas-ſpehku. Schklas-rihſi makfa 5 rubli 50 kap. chdami jeb pliki rihi 11 rubli un 50 kap. 1 bat-

Sirni ari tohp fehti un makfa 3 rubli 50 kap. 1 bat-

mans. Lin i ari tohp audsinati. No linfehllahm speesch elju, ko Sarti bruhke pee ehfchanas. Tahs isspeestas fehlas dohd gohwim un kameeleem. Bet limi-steebri netohp issrahdati. Tohs fadedsina jeb atdohd lohpem. Tas ir tihri grehks un flahde! Waj nu Sarti nemas wehl nesin, kas no teem kazeneem ir isdabujams, jeb tee neproht tohs issrahdaht, waj tee to tadeht nedara, ka pee wineem kohlwilna ditti lehta. No tahs wiſlabakas sortes weena mahrzina makfa 25 kap. Lini, muhſu dahrgaka manta, tohp Taſchkente ſitti tahdā nowahrtā! Waj newaretu kahds no Latweeſcheem turp aiseet, un linus, kas us fadedsinaſchanu paſudinati, mehrkt un miſtiht ar preku, jeb Sarteem paſneegt to gudribu, kahda leela manta ir tee linſt-ſteebrini.

Linfehllas makfa 3 rubli 50 kap. par weenu batmani un linfehlu elje 10 kap mahrzina.

Ahbolinu jeb amolinu fehj rudenī un pawaſari Pawaſar-ſehjoi peemaifä puſi meschu, un ta labaki isdohdahs nela rudens-ſehja. Ahbolinu plauj tſchetras reiſes weenā waſarā un ahbolina-lauks iſtūr 10 gadus no weetas ar to weenu fehſchanu un nef ikgada tik pat bagatu plahwumu, kād tik preeſch katas plauſhanas ahbolina-lauku ar uhdeni tſhetras reiſes appluhdina. Ar ahbolinu baro wiſwairak ſirgus.

Kohwilna tohp pawaſari ſehtha un lihds rudenim tſhetras reiſes nonemta. Kohwilnas eenemſhana ir lohti laba, ta isdohd leelu mantu; jo Sarti no tahs neween taiſa wiſas faſas walka drehbes, bet wehl pahrdohd leelu pulku.

Tabaka ari tohp audſinata. Sarti to ſataiſa us ſawadu mohdi un ſmehke ihpaſchās vihpēs, kuras tee ſauz par kajaneem. Tabaka tohp ditti mas ſchnauſta, turpreti ſmalki ſamalta mutē bahſta un gremota.

Weens batmans tabakas makfa 20 rublis.

Magones ari Sarti fehj un audſina kā labibu. No tahm fehlahmi wini ſpeesch elju, taiſa opijumu, kas ir tahdas reibigas ſahles, un atkal tahdas karſchinas, no kurahm galwa apreibt. Opijumu wiſwairak tee ſwehleki labprah bruhke. Weens batmans mogonu fehlu makfa 16 rublis. No lauka augleem paſtahſtis teiſchhu atkal no dahrſu augleem. — Taſchkentes pilſehtas ir no wiſahni puſehm ar dahrſeem apnemta, un pret rihtem ir weens leels ſpazeeres dahrſs. Dands dahrſi ir pilſehtas wiđu, eelſch kureem maſtigi ang apſes-, ahboli-, bumbeeru-, glohmju- un kircchu-kohli, wihnakohli, vihlaſes, klawas, ohſoli, kadiki, laſdas un dauds mandelkohli, ka wiſas pilſehtas iſſlatahs kā weens jaſks meschs. No augſheenes kohli dohd ehnu, apakſchā tef dands kanales, kas karſta waſarā eedſhwotajeem dohd patiſlamu dleſtrumu.

Semes auglus tee wiſwairak us laukeem audſina. Urbus, melones, kribiſi, gurki, rahzeni, ſihpoli aug ditti leeli un ſmekigi un ir lehti. Kartufelus tee tik preeſch kahdeem 10 gadeem dabujuſchi redſeht, kuras teem tas minchits Tatars, Gubai wahrdā, pagahdajis.

Dahrſu ſaknes us Taſchkentes tigus nekad nekahp pahr ſcho zenu:

Lohki	makfa	weens	batmans	2	rubli	50	kap.
Mohres	"	"	"	1	"	50	"
Swifli	"	"	"	1	"	50	"
Rahzeni	"	"	"	1	"	50	"
Rutli	"	"	"	1	"	50	"

Wiſas ſchahs minetā ſaknu sortes zauru gadu us Taſchkentes tigus tohp isandeletas.

Ari puſes Taſchkenteſchi labprah miſle, bet tahs wiſas, un wiſu kohpſchanu ſchē aprakſtiht, buhru pardaudi. Wiſas tur aug jaufi un labi; jo Merza mehneſcha eefahkumā jaw wihtoleem plaufst lapas un lohpi tohp diſhti us ganibahm.

Sarti mahju lohpi ir: a) ſirgi, paſchu audſinati, kas ir ſmuki, weegli un mudigi lohpi, b) gohwiſ, kas it ihpaſchi ir masas un melnas, c) eheſli un muhleſeti, ſtipri un iſtrigi, d) aitas, kas tik galas labad tohp audſinatas.

No mahju putneem wiſi tik wiſtas audſina, no dauds daſhadahm ſortehm, kā Kreenu, Holandeeſchu, Kukinkineſchu un Arabeeſchu wiſtas.

Bites tur nemas netohp turetas.

Darbojahs gan ar ſihda audſinaſchanu, bet ditti mas. Sweiſchhanu Sarti tik preeſch ihſa laika eefahkufchi. un ſweiſch ar mudribu eelſch Tſchirſchikas un Salas upehm, kas abas eetek eelſch Sir Darja un kurās dſihwo wehl, lihdakas, karpes, krapas, lihni, afari, karufes. Taſchkenteſchi nauf leeli ſiwi ehdaji, teem labak ſmeke wehreſchu un jebru gala, kaut gan korans mahza, ka ſiwi eſmoht ta ſchekhſtaka hariba. Eelſch upehm wehl dſihwo tahdas masas ſiwtinas, kurās Sarti ſauz par tſchuhſteneem un Kreeni par marinkahm. Teiz, ka ſho ſiwtinau iki eſmoht giſtig.

Par wihtoleem apgehrbu es jaw eefahkumā runaju, tagad ſtahſtſchu par ſeeweſchu mohdehm. — Sartees walka ap galwu laſatu, kas gandrihs arween paſtahw no balta muſelina. Bagatas nem preeſch tam Indijas drehbes un iſſchuhn ar ſeltu un ſihdu. Seewiſchlas, kas labprah miſle puzetees un grefnotees, feen wirs ta galwaslakata wehl weenu dauds-kaſt ſalohzitu nehſdangu, bet ta ap peeri, kā pee mums to mehds dariht, kād galwa fahp.

Seewi ſreklı tohp waj us kruhtim jeb peekalla aifnohpeti jeb aifſeeti. ſreklı apkalle un uſpletſchi tohp apſchuhti ar platahmu, wiſwairak melnahm, ſihda jeb bohmwilnas bantehm, kuru gali kā ſchihdu bauſchlupranas karajahs pahr wehderu. Seewas, kas ar ſawu bagatibus grib lepotees, pee teem pranugaleem peekar dauds lahſchu un kuperu atſlehgas, kaut gan daſchahm to trauku nemas nauf. Kad freklı dohd weſchā, tad to atſlehgū bunti no-ahra ſahbaki ſchuhn atkal pee ta ſriſcha.

Seeweſchu biſkes ir pehz tahdas pat ſchñites kā wihtoleem, tik ar to ſtarpibu, kā ſeeweſcheem tee ziſku gali ir tik ſchaurini, kā ſnapi tik labju war zauri iſbahſt. ſreklus un biſkes ſchuhn no tahs paſchhas drehbes. Daſchhas biſches ſchuhn no prasta bohmwilnas audefla, bet ziſku galus no ſihdadrehbes.

Seeweſchu apawi ir tahdı pat kā wihtoleem ſahbaki gaſloſchias un auti.

Seewi wiſchwahſi ir ſihda, puſſihda jeb bohmwila kaputes, kas ſneedsahs gandrihs lihds ſemei un ir wiſwairak no gaiſchilas pehrwes. Tahs kaputes peedurknes rohkas nekad nekef bahſtas, kas ari weegli nebuhtu iſdarams; jo to peedurknu wiſgali ir gan plati, bet apakſch gali tik ſchaurini, kā rohku newar zaurbahſt. Tahs peedurknes, kas ir tik garas, kā ſneedsahs lihds pat papehſcheem, tohp iſſchuhſtas ar ſihda-paſwedeeneem un ſchlehrſam pahr muguru, ſtabtes dehl, walkatas. Bes tahs kaputes ſeewas nekad no mahjahm ne-ifeet. Pee tam wiſas ſawu waigu aifklauj ar melu tihklau, kas ir austs no ſirgu fareem un tohp pecknohpehts pee kaputes apkalles. To tihklau ſauz tſchimeti un tas ir tik beess, kā zaur wiſu

nemas newar zauri redseht un tik no weenas waj ohtras pufes war eeraudsiht Sarneenes weenu waj ohtru waidsinu. Bet kad tschimets paleek wezs un no wezuma farkans, tad ari azis un melnes usazis zaur to war noweedeht. Melna tihkina truhkumā walka baltu schleijeri.

(Turymat beigums.)

Rahds wahrs pahr tschiganeem.

(Statees № 18. Beigums.)

Isgahjuſčā gadā „Mahj. weejis“ pafneedja ſawā 16tā numurā rafstu iſ Suntascheem, kas ſihmejahs uſ frohgā-eefchanu un uſ tschiganeem. Tagad pahr tschiganeem runadami mehs iſ mineta rafsta uſrakſiſim, kas tschiganus aisker.

Tai 12tā Februar, ta minetā rafstā teek fazihts, wiſi (Suntaschu) walſts preefchneeki ſagahjam teefas namā un ſpreedam wehl zeetaku ſpreedumu netik ween pahr frohgā-eefchanu, bet ari pahr „pagasta laupitajeem un bohjā-wedejeem.“ prohti pahr tschiganeem. Jaw no fen laikeem eewehrojoht mums tschigani ir palikuſchi reebigi, kad eedohmaja pahr teem jehreem, ko wini waſarā pa fruhmeem wasadamēes nosohg. Zif daſcha laba fainmeeze, kſpone un meita naw ruhtas aſaras lehjuſe pahr ſameem jehreem; zif fainmeeke wini naw apbehdinajuſchi ſirgu dehl, ſogdami un mihdami; zif tupevu-gabalu wini naw iſrafnajuſchi, un zif plauw wini naw noganijuſchi, kur fainmeeke ſawus lobpus nemas nelaich eelkſā. Tas nu wehl naw tik dauds, ka kad apſtatamees to, ko tschiganeetes pa majahm wasadamahs ubagojoht padara pee muhju ſeewahm un meitahm. Dauds ſeewu winas ar ſawu ſihleſchanu (lahrfchu liſchanu un rohkas ſlatiſchanohs) ir padarijuſchas ne-utzigas ſameem wiħreem un mahnu-tizigas. Daschahm meitahm brughtganus un nahkamu dſihwi ſihledamas ir padarijuſchas leelu kaunu, kas apſkahde wiſu dſihwes laiku. — Daschahm ſeewahm un meitahm ir dauds drebbju iſwihluſchas un noſaguſchas. Wiſu leelakas blehnas un wara-darbūs winas iſdara waſarā. Kad wairek neweena zilwezina naw mahjā ka ween fainmeeze; kad fainmeeke ar ſaimi pee lauka-darbeem, — tad daudſreis ir apſtahjuſchas fainmeezi, prafidamas no wiſadeem ehdeeneem un drebbhem; bet kad nedohd, tad paſchas ar ſawu rohku nehmufchas. Ta tad to wiſu eewehrojoht, ko eſmu peeminejis, mums tschigani pawifam ir palikuſchi reebigi un iſkatriſ wehlamees tift walā no tahdas nelaimes un iſſauzam: „Ahrā no muhju widus juhs, muhju mantas un lablahſchanas laupitaji!“ Tadehl mehs pahr frohgā-eefchanu ſpreedam, ari noſpreedam pahr tschiganeem. (Sché flahf peeleekam to ſpreedumu, kas uſ tschiganeem ſihmejahs.)

No Suntaschu pils walſts waldfchanas tika ſinams daſrihts, ka walſts-weetmeeke pulks tai 12tā Februar apſpreedis:

Suntaschu fainmeeki nedrihſi ſawās rohbeschās tschiganeem neweenu ſundi laut iſturetees. Ja lahds fainmeeke ſho wehra neliktu, makſahs katru reiſi peezu rublus žudr. ſtrahpes.

Krohdsineekteem ir tikai ta brihwiba, tschiganus ar riltigahm paſehm, ne ilgaki ka 24 ſundas frohgā peeturecht — bet tahdus, kas bes paſehm, neweenu ažu-mirkli. Par katru pahrkaphſchanu makſahs krohdsineeks tapat peezus rublus žudr. ſtrahpes.

Scho ſpreedumu uſſihmedami dohmajam pareiſi darijuſchi,

ja ari "zitas" pagasta waldbas atgahdinajam, lai tahdus paſhus noſazijumus ſawōs vagastos iſlaifstu un zaur to peepalihdsetu, ka tschiganu nebuſchana tiftu pamaſinata.

Gekam ſawu iſhu rafstu pabeigufchi, gribam peemineht, ka aifgahjuſčā nedelā ſeels tschiganu bars ino Kurjemes nahdami lahdū laizinu apſtahjabs vee Nihgas zelmalī. Garam braukdamus fungus wini apſtahja dahnwanas luhgdamu un ahtraki ne-atsahja, lihds ko nebija iſdabujufchi, jeb pahtaga winus nebija aifdjinufe.

Scho tschiganu baru apſtatotees newiloht prahṭā ſchahwahs: no kam ſchiſ lauschu puhlis pahrteek? Winſch ſtrahdaht neſtrahda, tikai pahrteek no ubagoſchanas, krahpſchanas. Kalab laudis to ne-atsahſiſt? Waj teeſham uſinachanai un mahnu-tizibai vee mums tiſ dſilas ſaknes, ka to newar atſiſt? Mums tatſhu ir ſkohlas un apgaismoti ſkohlotaji, mums ir awiſes un awiſchu rafſtitaji, kam tatſhu tautas labums ruhp, un tomehr tschiganu bari ſpehj bes ſtrahdaſchanas krahpdamu un wildami, ſlinkodami un ſagdami dſihwoht un baxootees no muhju tautas fuħreem ſweedreem.

Mihlee laſitaji, ſalikſim ſawus prahṭus kohpā un tad pahrdohmaſim un apſpreediſim, ka lai waretu miflu ſabaki pret tschiganu kaiti atturetees, un pahrdohmaſuſchi un pahr-ſpreduſchi atradiſim, ka tikai tad to panahkſim, kad ar tschiganeem ſirguſ nemainiſim un ſawahm feewahm aifleegſim, lai tschiganeetehm netauj kahrtis iſlikt un rohkas raudſiht, bet miſuwaiaſk to panahktum, kad tschiganus nemas vee ſewiſ nepeeturetu miflu un ar teem nekahdā dariſchanā ne-eelaifstumees.

Mihlee laſitaji, to atſinuſchi, lai mehs ari to daram, kas ſchinī leetā veenahkabs. — a. —

Sina pahr uſſaukteem Nihgā.

Pehtera un Dohmeſ-baſn.: Muhrneeluſellis Wilh. Jakob Beck ar Emiliju Dor. Frey. Paſles-ſchimowneels Nomestalnā Joh. Behrſing ar Annu Woizechowſki. No deenasta iſſaukteeſ ſchimowneels Johann Paul Daniels-Schulz ar Emiliju Mienowyr. Kaufmans Julius Theodor Rudolf Meyer ar Justini Ida Bagdohn. Jeħkaba-baſn.: Leitenants Wilh. Brejowski ar Alexandra Grödinger. Gertrudeſ-baſn.: Sedleneels Anſs ſprokgsiſ ar Jubli Zelm. Unterofizeers Kahrl Labz ar Libiſi Palkowneels (ari Zahra-baſn.). Bitetneels ſaldats Andr. Appin ar Mariju Elis. Brantekaln. Fabrikas-ſtrahneels Salob Sewald ar Sami Wehrſis. Krehſlu-taiktaju-ſellis Salob Schimanow ar Liferi Lebraud. Atlaifts ſaldats Wittums Priviž ar Greetu Vitte. Jesus-baſn.: Mikeliſ Tauria, ſaults Jannlowſky, ar Annu Feldmarschald. Galdneels Martin Gutmann ar Annu Emjing. Sulainis Enſi Puypohl ar Hedwigu Duhschel. Atſlebgu-kaſeis Wilh. Otto Stanloweit ar Annetti Voltmann. Fabrikas-ſtrahneels Andres Anderſohn ar Elsi Jeħnhah. ſaldats Mikeli Linis ar Odri Rusching. Galdneels Friz Rudolf Scheumann ar Heleni Emiliju Michelſohn. Jahn-a-baſn.: Strahneels Friz Bergmann ar Dahritt Aping. Kurpneeluſellis Pehter Stuje ar Elisab. Konstantinowa Feofiliton. Dahrtneels Karl Burch ar Greetu Dumpe. Bimermans Jakob Grünberg ar Kristini Birnbaum. Atlaifts dentschits Simon Jannſohn ar Scharlotti Wilh. Ahſit, dſim. Koſchut. Fabrikas-ſtrahneels Karl Borschuhar Lawiħi Pudel, ſaulta Strauß. Bitetneels gwardu-ſaldats Jure Petersohn ar Minnu Bullehn. Mahrt.-baſn.: Bimermans Jak. Grünberg ar Kristi Birnbaum.

Lidž 6. Mai vee Nihgas atnahuſiſi 546 ſugi ut aifgahjuſčā 331 ſugi.

flaidrojees un faule spihd tik gaischi, ta ka es zereju, ka nu til drijfs wairs nebuhs flapjdrankis jeb leetus, tapehz es likschu eejuhgt fawus melnohs un mehs brauksim abi us pilsehfu, un tur tu fewim vari noperskt tafs wehletas jaunas drehbes. Es jaw preefch tew efmu paglabajis kulte wehl fahduus rublijschus, ko dabuju par pahrdohtham kartupelehm, tohs es tewim dohchuz un tu ari vari likt fachhuht pilsehfta tafs drehbes, lai tafs us fwehleem buhtu gatawas. Bet ihsteni wiajsch dohmaja sawa firdi: „Winai tak buhs jaunis, un ja nu wina preezajahs par tahm jaunahm drehbehn, tad es winai no firds gan wehleju fcho maso preeku.“ Edde ari usklaujsja us wina wahreem un dohmaja: „Ta tatschu ir taisniba, ka nahwes dohmas wina firdi mihkstina, jo zitadi mans wihrs ta muhscham nebuhtu runajis.“ Bet us Pehteri wina fazijs: „wihrin mihlaiss, es fcho nafti efmu apdohmajusehs, tewim gan taisniba, man jauno drehbju fchogad nemas newajaga. Man skapi wehl deesgan jauno drehbju, ko es wehl neefmu walskajuji; ar tahm pahchahm es fchogad it labi warefchui istikt. Un luhk, tahdas pahchaustas drehbes ari dauds filafas neka tafs, ko bohdes war pirklt un tu suni, ka manim gikts ir kaulds, tapehz es nemas negribu un nefahroju tahdu jaunu fchtahti.“ Bet sawas firds dibenā wina tomehr dohmaja: „Kapehz tew tagad japirk tahdas drehbes? Taws wihrs tak nomirih s chogad un atraiknei tad nemas nepeeklahjahs tahdu fchtahti walkaht. Kad truhwes laiks buhs pagalam, tad tu warefj dariht pehz patifchanas.“

Kakischu Pehteris gan pahrlieku brihijahs par fcho atbildu, jo kad agraki Edde ko bij isdohmajusehs, un apnehmusehs tad aissewenu wajadseja notift pehz winas prahja; bet fchoreis bij zitadi un wiajsch tapehz no sawas pujes dohmaja: „Laikam wina nomanihs, ka ilgi nedsihwofchoht, un ka wina til wajadsefchoht mirona kreka, tapehz wina wairs neprasta zitu jaunu fchtahti.“

Ta gan pagahja kahdas nedelas un ari kahdi mehnefchi, un jo deenas jo wairak abi eeradinajahs meeru tureht sawa starpa un weens ohram pa prahtam dariht. Gan ari tahdas deenas wehl gadijahs, kuras drijfs atkal nemeers un kidas un khwejhanas gars gribaja zeltees starp abeem, bet tahdös brihichos katis dohmaja: „Zeet labaki kluju, jo kam tu wehl gribi eelaitinahf sawu laulatu draugu un to eddufmoht, tak tik pahra mehnefchi wehl, ko wiajsch dsihwohs un tahdu ihju laizmu tu wehl vari vaseestes ar wina.“ Bet abi diwi jo deenas jo wairak nomanija, ka wina tak it labi paseja kohpa un pujschi un algadshchi newareja saprast, no ka tas nahza, ko fainmeels ar fainneezi tagad wairs nedsihwoja ka funs ar kaki, bet dsihwoja pilna meerä un weenprahiba. — Bet tik weena leesta ween bija, kas Pehtera un Eddes firdis dauds-tahrt nofklundinaja un apbehdinaja, un wisu preeku wineem drijfs buhtu norahwusi, un ta bij fchi, ka katis pee few dohmaja: „ilgi nu wairs nebuhs, ka tikum atkal fchikerti zaurnahwi“ un tomehr abi sawas firdis wehlejahs, lai tak Andreja deena til ahtri nenahktu. Bet ta nu nelikahs uskawees. Defmits mehnefchi ta jaw bij pagahju fchi no winas naftis. — Wehl diwi mehnefchi — un ta Andreja deena bij atkal klah. Bet preefch tam wehl eekrita Pehtera dsmfchanas deena. „Ta wina buhs pehdiga,“ ta Edde nopushtahs un us to jaku, lo ta sawam wihram adija, gan dasjas afarinas bij nobiruschus no Eddes azim. Bet fchi leeta wina padarija wisleelakas behdas, ka winas Pehteris wehl neko nesmaja no sawas ahreas nahwes, bet laikam drohjchi zereja,

ka wehl dsihwofchoht dauds dauds gadus. „Tewim tak peenahkahs wina dahreis to teikt,“ ta wina dohmaja pee few. — Pehteram dsmfchanas deena bij atmahlus un ap to laiku, kad nu Edde sawu dahwaninu, to pahchaditu jaku, usklahja us galda un to pusckloja ar ridens pukitehm, ko wina dahsfa wehl bij falasijuji. Pehteris pilns ar dohmahm sehdeja sawa kambari. — Schodeen wiajsch palika 48 gadus wezs, dauds gadi nu wairs nepeetrushka pee preefch mitrem. Tai nakti, preefch sawas dsmfchanas deenas wiajsch bij redsejis dauds japsus, kas wina nemeerigu darija. Jo winaam bij fapnojis ka wiajsch behres redseja sawa mahja, fohlmeisteris ari bija tur klah, to libki iswadiht, tapat ari dauds behrineeki bij fapulzeju chees. — Winaam bij, it ka wiajsch fapni buhtu dsiredejis, ka fohlmeisteris usachma to dseefmu:

Scheit paliks tafs mahlu mahjas,
Labu nakti laulats draugs!
Deews vohd, lai tew labi slahjahs
Tu man bijis labs un jauks!

un ta wiajsch tad lassja jauku lkhdsibu pee Eddes sahka. Tapehz nu winaam fchahdas dohmas fchahwahs prahla: „Tagad, kad tu nu wezaks ej palizis un tewim wajaga labas kreetnas fewas, tagad nu wina jaunis. Tagad wina tahda padewiga un palkausiga un sin kas manim patihkams un mihfch; tagad nu wairs naw neds nemeera neds khwejhanas mahja; tagad mehs tik laimigi wehl waretu dsihwoht dauds gadus, — bet tagad winaai drijfs jaunis. Zitu kreetnu fewinu es nu wairs nedabujsu, jo ik katra, kas mani nemu par wihr, ta to daritu tikai manas bagatibas pehz un gadi, un manu mifchanas stundinu. Bet tas manim schehl, ka wina to nemas nesina un laikam sawa firdi dohma, ka nahwe til drijfs newarefchoht useet tahdai stivrai un weselai fewai. Tew tapehz peenahkahs wina to teikt, ka lai ta waretu fatajitees us sawu pehdigu stundinu.“ Ar tahdahm dohmahm Pehteris nu eenahza tai leela kambari, kur Edde ar sawu dahwaninu un brohlastu gaidiya us sawu mihlu wihr.

Laipnigi un mihligi Edde apfweitzinaja sawu laulatu draugu, tam dauds laimes un us ilgeem gadeem iqbu weselibu wehle-dama wina dsmfchanas deena. Bet pee tahdeem wahreem firds wina sippri puksteja, jo firdi ta dohmaja: „Gan schehl, ta tu wairs nedsihwoji trihs mehnefchus!“ Un pee tahdahm dohmahm winas firds ta bij kustinata, ka afaras wina nobira pahrt waigeem un tak pee winas afaras til dahrgas bija, ka uhdens tutfnesi.

Pehteris atkal no jauna nobrihijahs un pee fewis ta dohmaja: „Luhk, ta nu wina gan nomana, ka ta buhs mani pehdigi dsimfchanas deena, ko wina dabu redseht, jo zitadi wina nebuhtu tahda mihksta un kustinata.“

Pee brohlasta abi gan maß tunaja, bet fkatijahs weens ohram dsili azis un katis melleja, waj wiajsch ne-atrastu pee ohra kaut kahdas sihmes, kas rahditu us wina mifchanu ahtrumä.

Pehdigi Edde nehmahs firdi un waizaja gan ar pa-lehnu balji, bet itin mihligi: „Wihrin mihlaiss, ka tew slahjahs?“

Pehteris tai atbildeja: „Es, paldees Deewam, pawifam wefels, tafs galwas fahpes mani jaw sen wairs nemohja, ka mehr tu mani ej ahristejuji ar tawu mihlestibu.“

„Wefels,“ fchi sawas Edde it ka sohbins gabja zaure firdi, un ilgi laiku ta neweenu wahrdinu nepaspheja isrunah.

„Mehs tagad, paldees Deewam, tik preezigi un laimigi kohpa dsihwojam un mums ir meers, Edde mihla, tas man gan

leels preeks, bet zilwels tahds nihzigs, zik dris atkal fchi muhsu laime warchs isniht!" Ta Pehteris fazija.

Bet Edde nu pee few dohmaja: "tagad tas ihsais brihdis ir atmazis, kura es winam to waru teikt," un atbildeja Pehteram: "Tas ta gan ir, wihrin mihtais, deenais un naktis es jaw to apdohmaju, un kad es rihtos zelohs un wakaros guleht eemu, tad es newaru wakal tikt no tahn dohmahm, ka mums drihsunā warehs useet ta fchirfchanas stundina, un zik behdiga un nelaimiga es tad buhschu, weena pate waldiht fcho leelu mahju ar fivescheem puiscchein, ja tu wairs nebuhsu pee dsihwibas. Luhk, tas man gan to firdi apehd un ihpaschi, kad es dohmaju, ka tu aktra nahwe waretu aiseet. Gan ik fwehdeenais basnizā teek lubgts: Pašargi muhs schehligi no aktras apzeetinatu grebzineku pohsta nahwes. Waj ari tu jaw us to efi dohmajis, wihrin mihtais?"

Gan war dohmaht, ka Pehteris isbribnijahs un istruhzinajahs pee tahdeem wahrdem; jo to winch dohmaht nebij dohmajis, ka Edde winam to teikshoht, ko winch gibeja sawai seeawai teikt. Bet pehdigi winch fazija: "Edde mihtla, nepadari fewim par fcho leetu dauds behdas, luhk, man fchlekt, ka es pawifam wafels un fvirgts; bet man daschlahert behdu dohmas usnahk par tawu wafelbu; jo man leekahs, ka tu daschreis efi sima un tapehz jaw daschlahert gribu steleht pehz daktere leelkunga. Manim aiseen tahdas dohmas usnahk, ka tu drihsunā warehs nomirt, un tad es wairs n-dabufchu tahdu mihtu un paklaufigu seevinu, kahda tu tagad efi.

Bet tahda runa Eddei bij par jo dauds, ka winas Pehteris tahds apsiulbis wareja buht un wehl zereja us dauds dsihwibas gademi. "Ne, tas ta ne-eet," ta wina dohmaja, "teiwun peenahkahs winam ar fkladreem wahdeem teikt, ko tu jui." Ilgi nu wairs ne-apdohmajujehs, wina peegahja turu fkaht pee Pehtera, lika sawu kreiso rohku us Pehtera plezeem, to labo us augfhu vazeldama it ka pee svehrezchanas, runaja nu us wina ar patumfhu balsi:

"Wihrin mihtais, es to fkaidri jui un waru nodeewotees, man ir parahdits: "Tu wairs nedfshwo si wehl diwus menehneshus!"

It ka paragone Edde stahweja preefch sawa laulata drauga. — Pehterim fchauftahlas gahja par wiiseem fauseem, dsirodamam tahdus wahrdus. Bet ar reisi winam kahdas dohmas fchauftahlas prahita un winch teiza: "Seewin mihtla, ka tad tahdas dohmas teiwun nahk prahita? Kas tad teiwun to ir fazjis?"

Gan bij labi, ka Edde weenreis bij fahku isteikt sawas firds dohmas, jo zitadi winai dauds gruhtaki buhtu bijis, sawam wiham wifur isteikt un ifstahstiht. Sawu preefchautu preefch azim turedama aif kauna un atfreesdamahs pee wiham pleza, ta nu fahka ta runaht: "Es preefch teiwun neko neleegfhu, bet wifur ifstahstihtu, bet teiwun par to nebuhs launotees. Tai pažha nakti, kad mehs pchern fahribdejamees, es aif dužmahm efmu aisehguji is mahjam ahrā un tapehz, ka tas bij tai Andreja nakti!"

"Tu efi gahjuji ap pažhu pužnakti us kapsehtu, un tur tu mani efi eeraudfisjuji," ta nu Pehteris fazija, kas wiham palihga gibeja nahkt pee kauna ifstahstihtan.

Edde meta ar galwu un teiza tahlak: "Tas ta gan ir, ar fahwam pažhas azim es tur tevi efmu redsejusi." — Nu ta nasti bij ifstahstihtu, kas winas firdi speeda, un Edde usluhkoja Pehteri, gribedama sinah, ka winch usnemfchoht tahdus wahrdus. — Bet Pehteris it laipnigi un mihtigi wina

usfkatidams teiza: "Mihla Edde, mehs abi diwi gruhti efam grehkojuschi un mums peenahkahs, weens ohtram dauds, dauds peedoht un Deewu lubgt. Iai winch mums peedoht wehl dauds waitak. Jo es teiwim gribu fazibt, ari es pats tai Andreja nakti, no dužmahm pahnenmts, biju aifgahjis us kapsehtu, gribedams sinah, waj tu drihsunā nenomirsi. Un tu mani eeraudfisjuji un es tevi, tahdus, kahdi mehs efam un dsihwojam. Mums abeem jakaunahs no wifas firds un dwehfeles, un man wehl dauds waitak, neka teiwim, jo es efmu tas wihs un manim waijadseja buht dauds waitak fapraschanas un mihestibas. Teiwim nu gan peenahkahs, manim to peedoht."

"Ko man buhtu teiwim pamest," ta Edde nu teiza, "jo es tak efmu tawa feewa un manim peenahzahs teiwim paklaufigt un muti tureht, ka tas gohdigai un labai feewai peeklahjabs." —

Un ka abi tahdus wahrdus ir isteikuschi un katriis us fewi gibeja nemt to wiſmagako nasti, kas tew, mihtais lasitajs, gan lifees pehz kahrtas efam. Jo, kas jaunu chku grib us-taifht, tam waijaga to fundamenti džili likt, jo zitadi wifa ta ehka dris atkal fagahsisees.

"Bet tagad mehs to leetu zitadi gribam eefahkt, Edde mihtla, selta-aztin," ta nu Pehteris teiza, "ja tas teiwim patihk un mehs meerā un wenprahitibā gribam dsihwoht tohs pahra gadus, kas mums wehl kohpā buhs jadsihwo. Sneids luhsama tak man fchurp to leelo mahjas bibbeli no plauktina un laži tohs wahrdus, par ko mahzitajs lihsibū tureja pee muhsu laulashanas un ko winch pats tai grahmatā ir eerafijis."

Un Edde nehma to grahmatu un lajja. Bet tee wahrdi bija jhee:

"Jo kurp tu eej, eefchū es lihsis un kur tu peemahjoši, tur peemahjošu es lihsis ar tew; tawi laudis ir mani laudis un taws Deews ir mans Deews. Kur tu nomirsi, tur nomiršu es un tur gribu es aprakta tapt. Lai tas kungs mani ta dara un ta paleek, ja ne ta nahwe ween man un tevi fchikir." "Ja mehs buhtu darijuschi, ka fchee Deewa wahrdi mahja, tad mums gan dauds labaki buhtu klahjees," ta Edde fazija, "bet mehs abi bijam usnehmuschi tahdus nezelus, par ko mums tagad jakaunahs. Mehs gibejam launu dariht, bet Deews wifur par labu ir greesis. Lai nu us preefchū fargamees no mahzutizibas. Bet waj naw taifniba, wihrin mihtais, tai nakti mehs abi tikam isahrsteti?"

No fchahs deenas wehl dauds labaki gahja Rakishu mahjas un wifur pagasts brihnijahs, kad Pehteris un Edde ik fwehdeenais kohpā brauza ar melneem us basnizu. Edde atkal atdabuja farlanu waidšiau un Pehteris tik preezigi ifstahstihtu, it ka winch gribetu fazibt: "Waj tad es ne-efmu tas wiſlaimigakais wihs wifur pagasta un waj man naw ta wiſlobaka feewa paſaulē?" Tas winus gan noſlumdinaja, ka wiham behrni nebij. Bet ziteem laudim gan bij behrni, kam Rakishu fainneeki wareja labu dariht. — Un kad nu mihestibas uguns Rakishu fainneeki firdis silvija, tad tee ari ziteem sinaja mihestibu parahditi.

Rahdā deenā Pehteris pahnahza mahjas, un eeweda diwus behrnius tai istabā, kur Edde fchdeja pee tahda rohkas darba. Tee bija Eddes mahfas behrni un ta jaw preefch diweem gadeem bij nomirsi. "Edde mihtla, fche man ir diwi behrni preefch tew, ja tu winus gribi peenemt; tee ir no tawas meefas un no tawahm aſnūm un ir nabadšini, tapehz ka wiham mahtes wairs naw." Ta Pehteris usrunaja Eddi un

Edde aif preeka abas rohkas fawam mihtotam wiham lika av kalku un to butschodama un tam pateikdama, ta nu fazijs: „Ak, Pehter mihlais, es gan daschu reis no ta brihscha, kad atkal mihlestiba walda starp mums, us to ween ejmu dohmajusi, ka mums peeklahtohs, lahdus pateikchanas upuri atnest tam mihlam debefu Tehwam, bet es lihds schim nesinaju, fa to eefahkt.“

Pehteris paimeedamees fazijs: „Edde, waj tu nesini, ka tai verjchitā stahw rakstiks, ko ejam dñrdejujchi pee fowas lauschanas: „Tawi laudis ir mani laudis.“ Ta ari mums peeklahjahs runah. Ja nu Deews dohd un valihds, ka mums labi isdohdahs ar scho behrnu usaudsinafchanu un kad schee behrni mums usaugs par preeku, tad lai wineem peeder ta mahja, kad mehs kahdres nomirstam.“

Tee behrni tika peenemti un palika fawem audsetajeem par preeku un gohdu un padarija, ka abejus firdis jo stipraki tika fawenotas ar mihlestibas jaitehm.

Kas no teem laudim tagad wehl dñshwo Rakijchu mahjās,

to isskahsti rakstiks gan nedrihkt. Bet ko winch war istikt, to winch naturehs pee fewim, jo

1. Mahzees: Ik katis lai labi apdohmajahs, kad laulibā grib dohtees, waj winch labi warehs fatiktees ar fawu laulatu draugu.

2. Mahzees: Ja tu nu ejū dewees laulibā, tad apdohma un ne-aismiristi, ka abeem laulateem draugeem peenahkahs, laulata drauga wainas ar pajeeschanohs un lehnprahrtibū paneit un par to gahdah, ka mihlestiba winu starpa nesuhd. —

3. Mahzees: Kas leekahs walditees zaur tizibu, tam ne-waijaga isahrstetam tikt zaur mahneem.

4. Mahzees: Kam nahwe aifween stahw preefch azim, tam ir labs pamahzitajs, un dascham laulatam draugam dauds labaki klahohts un mihlestiba, meers un weenprahrtiba winam nesustu, ja winch dñshwibas laikā weenadi tik mihligi un laipnigi turetohs pret fawu laulatu draugu, ka daschahrt pee laulata drauga sahka. —

x.

Graud i un seedi.

Ko fals nepadara.

Brenzis. Labdeen, mihlo Swinguliti, tas ir labi, ka tewi fateeku, man dauds kas or tewi japahrruna.

Swingulis. Laid tik wakā un teiz drohjchi, kas tew kait.

Brenzis. Par kaiteschamu man gan nekas nekait, bet man galwa reibst eedohmajotes, ka tehwa tehwu wahrdeem wairs newar tizeht.

Swingulis. Kas zilweku wahrdeem tizehs, to neweens prahtra wihrs nedara.

Brenzis. Tew tik tihkahs johkotees, bet kad labi apdohmāsi, kad nejohkosi wis.

Swingulis. Ko tad lai es apdohmaju?

Brenzis. Wai rē! muhsu tchwu tchwi bija leeli dabas prateji. Wini bija eewehrojuschi: „jo sihwaka seema, jo augligaks gads“ un scheem wahrdeem bija arweenu pilna pateifiba, bet schogad pawisam ohtradi, jo schihs seemas stiprais fals leelu skahdi nodarijis.

Swingulis. Skahde jar gan notikuje: weetahm siwis apsalužhas, weetahm nauda issaluže un tew, wezo Brenzi, galwa pahrsaluže, jo zitadi tew galwa nereebtu, ka pats fazijs.

Brenzis. Man leekahs, ka tu newari bes johkeem istikt ka schihs bes rebeym; bet paklaujees druszin weentefigi, tad noprati, ko schihs seemas fals nodarijis. Paklatees pafauli un dabu, tad redsesi, ka lapas noſalužhas.

Tunis.

Sindinajums.

Tahdi skohlneeki, kam geografijas mahziba gruhtaka par zelmu-laufchamu, lai veeteizahs pee skohlotaja Blahyneeka, kas ar geografijas mahzibam skohlenus nenopuhle, tapebz ka pats tahs nemahk.

+ Kahds meistars fawam palihgam wina warenas gudribas un leelas fainmeesibas dehl peedahwa fawu radneegi par laulatu draudseni, kurai tahda ihpachiba: jo ilgaki dñshwo, jo jaunaka paleek; aisspehrn winai bija 23 gadi un tagad tikkō pahri pa 20 gadu.

R. — neis.

Kahds mahju-ihpachnees, ar leelu steigchamu aibrauldams aismirfis to eelu un to numuru pescihmeht, kur wina mahjas atrohdahs. Mahjās pahnahzis winch fohla peenahkamu pateizibas algu tam, kas winam aismirsto eelu un numuru usrahda.

Scho pawařari wairak atflehgashas pasoduschas. Gohdigi atradeji dabuhi kreetnu atlihdsinafchanu, jo tamehr atflehgashas naw atrafas, tamehr bohdes un kantori paleek aisslehgiti.

Tohp meklehts tahds skohlotajs, kas war trihs fungem us reisu iskalpoht, jo tahdu naw truhkums, kas diwi fungem newar kalpoht.

Wadshu preefchneekam us Rihgu eijoht pasodusfi ūhdsibas wehstule par krohgeneekeem un peena wihsrem. Sanehmejs pret labu pateizibas algu to war nodoht Pihles paleijā.

Beskaunigs ubags.

Ubags (eegahjis kahda bagata, bet lohti skohpa funga kehki, prasa kehkschi): Waj kungs mahjā?

Kehkschi: Kas Jums ar fungu par datishanahm?

Ubags: Jums par to naw nekaha data, es wehl reis prasa: waj kungs mahjā?

Kungs (kas ohtrā istabā ſcho abu farunu bij dñrdejis, nahk pee kehka durwim un nabagu eeraudsijs ſaka): Deedel-neeks, ko tu ſche mekle?

Ubags: Es gribu ar zeenigfungu fatiktees un no wina lahdus dahuwanu isluhgtees.

Kungs: Es pats ejmu tas zeenigs kungs; pee manis ſchahdi deenu-sagli neka nedabu!

Ubags (fungu nopeetri apluhkojis ſaka): Ne, Juhs gan nebuhsfeet tas zeenigs kungs, jo tad Juhs mani nebuhtu tik draudsigi par „tu“ ſaukuchti, ka mehs ubagi tik ſawā starpa fatikdamees zits zitu uſrunajam.

J. R.